

ensō physical
theatre

JAARVERSLAG 2020

STICHTING ENSŌ PHYSICAL THEATRE

REINEVAARSTRAAT 68
5044 HG TILBURG
WWW.ENSOPHYSICALTHEATRE.COM
INFO@ENSOPHYSICALTHEATRE.COM
KVK NUMMER: 72288205
FISCAAL NUMMER: NL859060652B01

1. Inleiding

ENSŌ Physical Theatre, hierna genoemd ENSŌ, is in 2018 opgericht door danser/choreograaf Kevin Ruijters en actrice/regisseuse Karlijn Vlug. Het gezelschap is ontstaan vanuit een gedeelde interesse in de vermenging van verschillende podiumkunsten.

ENSŌ maakt voorstellingen vanuit filosofische vraagstukken over verbinding met jezelf, de ander en de wereld om je heen. Door het maken van associatieve en beeldende voorstellingen prikkelt ENSŌ haar publiek tot reflectie en beoogt hen met een meer compassievolle blik de wereld in te laten kijken. ENSŌ wil door haar voorstellingen en educatief programma kunst toegankelijk maken voor alle lagen in de samenleving. ENSŌ vertrekt vanuit het gebruik van adem. Adem overstijgt elke kunstvorm, is een vruchtbare bron om vanuit te creëren en brengt een authentieke overdrachtsvorm tot stand. Adem is menselijk, universeel en een toegankelijk ingang tot verbinding. Een verbinding met jezelf, de ander en de omgeving.

2020 was door de komst van het corona virus een ander jaar dan gepland. De hoofdfocus lag aan het begin van het jaar op het maken en spelen van de voorstelling 'Onderstroom'. Dit is door corona uitgesteld naar 2021. De focus is daardoor meer komen te liggen op het zakelijk voorbereiden van de komende vier jaar. De activiteiten van ENSŌ hebben daardoor op een lager pitje gestaan. De aandacht is naar binnen gekeerd en besteed aan het maken van een beleidsplan voor 2021-2024.

Met dit jaarverslag over 2020 geeft ENSŌ een overzicht van haar activiteiten en wordt er gereflecteerd op de bedrijfsvoering en artistieke ontwikkeling. De reflecties worden gemeten aan de ambities zoals die geformuleerd zijn in het beleidsplan 2020.

2. Activiteitenverslag

25 januari	Delft Fringe Night: 'Out of (self) love' in het Rietveldtheater in Delft
Januari	Start repetities voorstelling 'Onderstroom'
9 februari	Gluren bij de Buren festival Utrecht, 'Out of (self) love', gecancelld
Februari	Start gesprekken Kunstloc
Juni	maken solo Kevin
Juli	maken solo Karlijn
17 t/m 21 augustus	Workshopweek, gecancelld door weinig aanmeldingen
Augustus	Aansluiting bij Theatermakerij Storm met middelbare schoolversie 'Out of (self) love'
1, 2, 3 oktober	Double Bill 'Out of (self) Love' en '4EF4' van Rebecca Schoolmeesters in theater de Nieuwe Vorst in Tilburg. 2 & 3 oktober gecancelld door corona
15 december	Workshop Nivel, gecancelld vanwege corona

2.1 Voorstellingen

Onderstroom

Stilte.

Geen doodse stilte, maar een kalme stilte.

Een vormeloze leegte. Een plek van waaruit alles kan ontstaan.

De kern.

Onze kern.

In 'Onderstroom' daalt ENSÖ Physical Theatre af naar de diepste laag in de mens. Wat blijft er over als we niet onze gedachten, emoties of ons lijf zijn? Wat is onze kern?

ENSÖ gaat op zoek naar iets wat ontastbaar en

onbeschrijfelijk is. In een zee die kabbelt en steeds sneller golft, gaan we

kopje onder, op zoek naar antwoorden. Waar brengt de stroming ons naar toe?

In een samensmelting van theater, dans en muziek neemt ENSÖ het publiek mee op een intuïtieve, snelle, sprankelende en absurde reis naar de bodem van ons bestaan.

Spel en concept: Kevin Ruijters en Karlijn Vlug

Muziek: Felix Ruiter

Scenografie: Thijs Veerman

Foto: Mark Kleijnen

Met dank aan: Cultuur BSO Monopole

In januari zijn de repetities voor de voorstelling van start gegaan. In eerste instantie met muzikant/componist Bas Bertrand, die de afgelopen twee jaar de muziek voor de voorstellingen verzorgde. Hij gaf in februari aan dat hij zijn focus op een andere tak van de muziekwereld gaat leggen, dus dat hij niet langer deel kon nemen aan het project. Hij stelde een aantal andere muzikanten voor, waaronder Felix Ruiter. Felix heeft dezelfde bachelor 'Muziek en Technologie' in Utrecht gedaan als Bas. Felix is momenteel bezig met de gelijknamige masteropleiding waarin hij muziek en technologie onderzoekt in theater. Hij heeft in het verleden onder andere muziek gemaakt voor een voorstelling van Panama Pictures.

Door de maatregelen rondom het corona virus werden de repetities stopgezet en hebben Kevin en Karlijn online contact onderhouden met Felix. In november zijn zij gezamenlijk de studio in te gaan om elkaars werkwijze te onderzoeken. In januari zullen zij het repetitieproces voortzetten.

In december is Thijs Veerman aangesloten om het scenografische aspect van de voorstelling verder vorm te geven. Thijs heeft de master 'Scenografie' in Utrecht gedaan en heeft onder andere gewerkt met zijn eigen gezelschap 'The Hangman Radioshow', waarmee hij heeft gespeeld op het Café Theater Festival en Oerol.

De voorstelling gaat tot stand komen in drie fasen vanaf januari, met allereerst een onderzoeksproces naar de kern van de mens met o.a. interviews met diverse mensen uit een breed scala van de maatschappij. Vervolgens worden die bevindingen en de eigen bevindingen omgezet naar materiaal in fase twee. In fase drie wordt de voorstelling gespeeld, allereerst in een korte versie op het Delft Fringe Festival en vervolgens op diverse plekken door het hele land.

Out of (self) love

De voorstelling 'Out of (self) love', een duet over de zoektocht naar contact heeft het afgelopen jaar gespeeld op de Delft Fringe Night en in Theater de Nieuwe Vorst. Voor de Delft Fringe Night werd de voorstelling geboekt om samen met twee andere succesvolle voorstellingen van het Delft Fringe Festival 2019 nogmaals te spelen.

De voorstelling zou ook spelen op het Gluren bij de Buren Festival in Utrecht, maar dat werd door ziekte helaas niet mogelijk.

Op 1 oktober werd de voorstelling gespeeld in een Double Bill met de voorstelling '4EF4' van Rebecca Schoolmeesters, theatermaker en oud-performer bij ENSÖ. Deze Double Bill werd door de maatregelen voor een klein publiek gespeeld. De voorstelling 'Out of (self) love' werd aangepast om deze "corona-proof" te maken. Helaas werd er na de eerste voorstelling corona geconstateerd bij een huisgenoot van een van de performers, waardoor de voorstellingen werden gecancelled. De wens bij de Nieuwe Vorst en bij de beide gezelschappen is om de voorstelling zodra de horeca weer open mag in te halen.

Daarnaast is 'Out of (self) Love' aangepast voor Theatermakerij Storm, een impresariaat dat kunsteducatie naar scholen toebrengt. (<https://www.theatermakerijstorm.nl>) In deze nieuwe versie is de voorstelling aangepast naar de doelgroep middelbare scholieren, waarbij de inhoudelijke focus is komen te liggen op identiteit en gezien worden. Voor en na de voorstelling is er een mogelijkheid voor scholen om een workshop te volgen door de performers Kevin en Karlijn en educatiemedewerker Hannah Zwaans.

Door de maatregelen rondom corona zijn daar helaas nog geen boekingen uit voort gekomen. In 2021 komt daar hopelijk verandering in.

Solo's

In de zomer van 2020 maakten Kevin en Karlijn twee solo's. Deze solo's werden in het leven geroepen om de artistieke kwaliteiten van beide makers afzonderlijk van elkaar te onderzoeken. Kevin en Karlijn zijn normaliter bij het maken van een voorstelling samen zowel bedenker als uitvoerder. Om de scheiding tussen deze twee rollen scherp te houden, regisseerde de één de ander. Het onderwerp van de solo werd bedacht door de performer, waarna de maker met het thema aan de slag ging en de solo regisseerde. Daarnaast was dit een prettige manier om op anderhalve meter afstand een creatieproces te kunnen starten. Deze solo's worden in 2021 verder afgemaakt en opgenomen in het repertoire.

1. Solo Kevin

Thema: Het omarmen van mannelijke én vrouwelijke energie binnen het mannelijke lijf.

Performer: Kevin Ruijters

Tekst en regie: Karlijn Vlug

2. Solo Karlijn

Thema: Het kunnen uitzoomen op je eigen negatieve gedachtepatronen.

Performer: Karlijn Vlug

Regie: Kevin Ruijters

2.2 Educatief programma

ENSŌ wilde in 2020 haar educatief programma, wat midden 2019 is opgezet, in de markt gaan zetten. Voor 15 december was er een opdracht binnengekomen van het Nivel, het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, om een workshop te geven over jezelf presenteren. Deze workshop ging helaas niet door vanwege de corona maatregelen. Ook hier wordt contact onderhouden over een mogelijke verplaatsing van de workshop.

Verder had ENSŌ een workshopweek gepland staan van 17 tot en met 21 augustus. In deze week werd een training aangeboden voor studenten en professionals in de uitvoerende podiumkunsten. Arjan Gebraad (performer bij o.a. Tilburg Cowboys, regisseur en docent) zou een ochtendtraining Suzuki geven, een serie fysiek zware oefeningen om zowel de acteur als het ensemble te trainen. Robin Berkelmans (performer, maker en docent contactimprovisatie) zou contactimprovisatie geven, met liften, vliegen en landen vanuit flexibiliteit, wendbaarheid en ontspanning. ENSŌ zou improvisatietechnieken trainen om via stem en fysiek creativiteit op gang te brengen en nieuwe manieren van performen te ontdekken.

Deze week had al een aantal aanmeldingen, maar helaas niet genoeg om de week betaalbaar te houden. Door corona konden er al minder mensen meedoen, waardoor de prijs wellicht voor de doelgroep te hoog lag. In 2021 kijken we hoe we deze workshops in een andere en goedkopere vorm kunnen aanbieden.

3. Reflectie doelstellingen

In 2020 waren de doelen van ENSŌ:

- Verdieping en ontwikkeling artistieke signatuur
- Huisvesting in thuisstad Tilburg
- Verduurzaming zakelijke organisatie
- Vergroten landelijk publieksbereik door het spelen van voorstellingen en het aanbieden van workshops

3.1 Verdieping en ontwikkeling artistieke signatuur

Dit blijft een doorlopend proces. Door het vermaken van de voorstelling 'Out of (self) love' voor middelbare scholieren en door het aanscherpen voor "corona-proof" contact, is de voorstelling verder uitgediept en raakt meer de kern. Door het weinige spelen is helaas niet goed te evalueren hoe publiek hierop reageert. De twintig mensen die in de Nieuwe Vorst aanwezig mochten zijn reageerden in ieder geval zeer enthousiast. Ook de oude versie op de Delft Fringe Night werd goed ontvangen.

In de startende repetities van 'Onderstroom' in januari is er een nieuwe weg ingeslagen in het interdisciplinair werken. In plaats van dat de muziek op voorhand gecomponeerd wordt en door middel van een laptop wordt afgespeeld, wordt er nu gekeken naar een meer gelijkwaardige inbreng van muziek. Muziek meer als derde performer, dan als aanvulling, om zo meer interdisciplinair te werken. De samenwerking met Felix en Thijs gaat dit interdisciplinaire onderzoek verder ten goede komen in 2021.

Tijdens het werken aan de solo's werd de artistieke signatuur meer verdiept door de rollen van regisseur en performer uit elkaar te trekken. Dit gaf een helderheid in manier van werken en daardoor vrijheid in het performen en maken. Hoewel de voorkeur nog steeds uitgaat naar samen maken, is het een goede training voor beiden die in 2021 zal worden voortgezet.

De artistieke kwaliteit werd daarnaast verdiept door het voeren van diverse gesprekken met andere makers, zoals Pia Meuthen van Panama Pictures en Piet van Dycke (o.a. choreograaf en performer bij Collectief DofT), om te zien hoe zij te werk gaan en daarvan te leren. Ook dit zal in 2021 worden voortgezet. Ook zullen een aantal makers worden uitgenodigd tijdens repetities van ENSŌ om feedback te geven en zullen Kevin en Karlijn langsgaan bij repetities van andere makers om zo nog meer tools te hebben om hun artistieke kwaliteiten te vergroten.

3.2 Huisvesting in thuisstad Tilburg

In 2020 was het doel om een eigen repetitie locatie te vinden in Tilburg. ENSŌ repeteert momenteel in de danszaal van Cultuur BSO Monopole. Dat is een prettige locatie om te werken, maar doordat het niet eigen is, geeft het geen mogelijkheid tot het aanbieden van workshops of repetities over de gehele dag. De ruimte is namelijk bedoeld voor de kinderen, die over het algemeen vanaf drie uur en in de vakanties aanwezig zijn. ENSŌ is zeer dankbaar voor het mogen gebruiken van de ruimte, maar is in vakanties nogal eens ruimteloos. Ook is de ruimte in de BSO wat aan de kleine kant en zou ENSŌ graag een grotere eigen ruimte tot haar beschikking hebben.

De financiële middelen zijn niet aanwezig om zo'n ruimte alleen te kunnen betalen, dus is er een samenwerking in gang gezet met andere Tilburgse makers. Samen met docent en dansmaker Hannah Zwaans, theatermaker/ decorbouwer Menno Boerdam, dansmaker Kelly van Neste en theatermaker Arjan Gebraad gaat ENSŌ op zoek naar een eigen plek. De wens is om in Tilburg samen een plek te creëren waar meerdere makers de ruimte hebben om zich te ontwikkelen. Een plek waar inspiratie, uitwisseling en experiment hoog in het vaandel staan.

Het doel was om in 2020 een plek te vinden, maar dat is mede door de lockdown nog niet gelukt. De gesprekken met Ateliers Tilburg en de gemeente zijn inmiddels weer in volle gang en samen wordt er druk gezocht naar een plek voor 2021.

3.3 Verduurzaming zakelijke organisatie

In 2020 had ENSŌ zich ten doel gesteld om een driekoppig bestuur te vinden om de integriteit te bewaken, meer kennis paraat te hebben in het bestuur en zo verder te professionaliseren. Dat is gelukt. De stichting heeft een driekoppig actief bestuur bestaande uit een secretaris, penningmeester en voorzitter. Alle zittende bestuursleden hebben een controlerende en begeleidende rol. Het driekoppig bestuur en de artistieke en zakelijke leiding komen drie keer per jaar samen (plus twee extra bijeenkomsten met de penningmeester t.b.v. het opstellen van het financieel jaaroverzicht). Alle bestuursleden hebben een affiniteit met de podiumkunsten en hebben kennis van (artistiek) beleid maken. Het bestuur heeft een breed netwerk dat inzetbaar is voor het vergroten van de achterban en mogelijke sponsoring/financiering. Alle bestuursleden voeren hun taken onbezoldigd uit. De bestuursleden zijn zich bewust van hun rol, taken en verantwoordelijkheden en stellen het belang van de organisatie voorop. Alle bestuurders zijn onafhankelijk en zijn alert op belangenverstrengeling. Het bestuur is verantwoordelijk voor het naleven van wet- en regelgeving en ziet toe op een duurzame bedrijfsvoering. Het bestuur is op de hoogte van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie. De stichting bestaat nu twee jaar en is bezig met de implementatie van de codes.

Namen en functies van zittend bestuur voor 2020-2024

Voorzitter	Pietjan Dusee, lid adviescommissie Brabant Cultuur
Penningsmeester	Ingeborg Scheenstra, administrateur NIVEL Utrecht
Secretaris	Joy Merken, junior online marketeer Meulenhoff boekerij

De stichting heeft nu geen werknemers in vaste dienst, alle samenwerkingen die worden aangegaan lopen via overeenkomsten van opdracht. Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen stelt ENSŌ zich ten doel om eind 2021 een zakelijk leider te hebben.

ENSŌ heeft in 2020 hard gewerkt om het zakelijke deel van haar bedrijfsvoering meer op orde te krijgen. Er ligt een beleidsplan voor de komende vier jaar om de koers die is ingezet vast te houden. Dit beleidsplan is mede tot stand gekomen door de gesprekken die zijn gevoerd met Kunstloc. Hieruit kwamen ambities naar voren en is de stap gezet om die verder uitgedacht op papier te zetten dan in de jaren ervoor.

ENSŌ heeft daarnaast een aanvraag gedaan voor een vierjarige subsidie van de gemeente Tilburg. Die is helaas niet toegekend, maar de punten van feedback zijn zeer welkom en zullen worden meegenomen in volgende aanvragen.

"ENSŌ is een initiatief dat nog in ontwikkeling is. Ze legt veel nadruk op de verbinding met menszijn, filosofie en spiritualiteit maar geeft onvoldoende zicht op de artistieke uitdaging die het gezelschap wil aangaan. Mede daardoor is nog niet duidelijk in hoeverre ENSO een meerwaarde heeft op het bestaande culturele aanbod in Tilburg. "

ENSŌ gaat in 2021 met deze en de andere feedbackpunten aan de slag. ENSŌ heeft eind december de aanvraag voor een anbi status ingediend, om zo in aanmerking te komen voor het aanvragen van bepaalde fondsen. In 2021 zal ENSŌ officieel over een anbi status beschikken.

3.4 Vergroten landelijk publieksbereik door het spelen van voorstellingen en het aanbieden van workshops

Door de corona maatregelen was het helaas niet mogelijk om veel te spelen en workshops aan te bieden. Desondanks is er hard gewerkt aan de zichtbaarheid van ENSŌ, vooral online. Er is actiever omgesprongen met Facebook en Instagram, wat terug te zien is in het bereik op deze platformen. Het bereik is vergroot ten opzichte van 2019. Echter zijn er wat gaten gevallen in bepaalde maanden, doordat er niet veel content was om online te zetten. In 2021 zal er actiever worden ingezet op het maken van content, zodat ENSŌ zichtbaar blijft, ook als zij niet repeteren.

In december zijn truien en T-shirts met het logo van ENSŌ gedrukt, die zullen helpen met de zichtbaarheid on en offline. Deze kleding zal gebruikt worden in het maken van content en gedragen worden tijdens de onderzoeksfase van 'Onderstroom', tijdens het spelen op festivals en andere locaties en tijdens het aanbieden van workshops op o.a. middelbare scholen. Zo zal ENSŌ in 2021 meer zichtbaar zijn on en offline. Deze zichtbaarheid zal bijdragen aan het vergroten van het landelijke publieksbereik.

Zoals eerder beschreven heeft het aanbieden van workshops helaas niet geleid tot een groter publiek. Wel is er online met het aanbieden van de workshopweek voor professionals een groter bereik gekomen. De aanmeldingen kwamen van verschillende plekken uit het land, onder andere Groningen en Arnhem.

In 2020 is er online contact geweest met diverse theaters. Samen met Dans Mime Theater Company TiNaNiNaNi is er een double Bill aangeboden met de voorstellingen 'Out of (self) love' en 'Sorrow'. TiNaNiNaNi is een zichzelf steeds vernieuwend gezelschap, dat sinds 1997 bestaat. Zij zoekt vaak de samenwerking met andere theatergroepen en artiesten in binnen- en buitenland en speelde in meer dan 25 landen in theaters en festivals (o.a. Oerol, Karavaan, Mimos Perigueux Frankrijk, Tanzwerkstatt Europa festival München, Duitsland)

Door het aanbieden van deze Double Bill hopen beide partijen hun publieksbereik te vergroten. Zij willen gebruik maken van elkaars netwerk en zo een groter landelijk bereik met meer speelbeurten creëren. De aanzet is in 2020 gemaakt, maar ook hierbij heeft de lockdown parten gespeeld. In 2021 zal het contact met theaters en programmeurs intensiever worden.

4. Financiën

De inkomsten in 2020 vielen door de corona crisis tegen. De weinige speelbeurten zorgden voor weinig inkomsten. Ook het aanvragen van financiering voor de voorstelling Onderstroom kwam stil te liggen. Dit zal in 2021 worden opgepakt. Door de maatregelen rondom corona zijn er ook minder kosten gemaakt dan op voorhand werd gedacht. De vaste kosten en het investeren in PR hebben voor meer uitgaven dan inkomsten gezorgd. Ondanks dat is er een klein reserve ontstaan wat bedoeld is om bij te dragen aan de voorstelling 'Onderstroom'.